

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

8 Ιουλίου 2019

Παρουσίαση αποτελεσμάτων της Διεθνούς Έρευνας για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση - Teaching and Learning International Survey (TALIS 2018)

Πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Διεθνούς Έρευνας για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση (Teaching and Learning International Survey-TALIS 2018).

Πρόκειται για διεθνή έρευνα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), που επικεντρώνεται στο μαθησιακό περιβάλλον και στις εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών στα σχολεία. Ο πρώτος κύκλος διεξήχθη το 2008, ενώ η Κύπρος συμμετείχε για πρώτη φορά στον δεύτερο κύκλο (TALIS 2013). Στον τρίτο κύκλο της έρευνας (TALIS 2018) συμμετείχαν 48 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρος και άλλων 22 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της TALIS 2018 ήταν η παροχή πληροφόρησης σε διεθνές επίπεδο, αναφορικά με το εκπαιδευτικό δυναμικό των σχολείων και τις συνθήκες διδασκαλίας. Όπως και ο προηγούμενος κύκλος, ο τρίτος κύκλος επικεντρώθηκε στις διδακτικές πεποιθήσεις των εκπαιδευτικών, στην αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση και τις ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης, στην ανατροφοδότηση που έλαβαν οι εκπαιδευτικοί, στην ηγεσία και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, στο σχολικό κλίμα, στην εργασιακή ικανοποίηση και στην αυτεπάρκεια των εκπαιδευτικών. Επιπρόσθετα, διερευνήθηκαν τα κίνητρα των εκπαιδευτικών για την επιλογή επαγγέλματος, οι πρακτικές καινοτομίας στα σχολεία, καθώς και οι πρακτικές για ζητήματα ισότητας και διαφορετικότητας στις τάξεις.

Τη διεξαγωγή της έρευνας στην Κύπρο ανέλαβε, εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης (ΚΕΕΑ) του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης (ΔΜΕ). Η έρευνα συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με το 80% του κόστους συμμετοχής.

Η έρευνα διενεργήθηκε με τη χορήγηση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στους/στις εκπαιδευτικούς και στους/στις διευθυντές/διευθύντριες γυμνασιακού κύκλου. Η Πιλοτική Φάση διενεργήθηκε την άνοιξη του 2017 και η Κύρια Φάση την άνοιξη του 2018 με υψηλά ποσοστά ανταπόκρισης (σχολεία: 89,8%, εκπαιδευτικοί: 90,3%).

Η έρευνα κατέληξε σε σημαντικές διαπιστώσεις και σε ενθαρρυντικά αποτελέσματα που αφορούν τους εκπαιδευτικούς μας και τις συνθήκες και τις πρακτικές τους, στα θέματα που διερευνήθηκαν, οι κυριότερες από τις οποίες παρουσιάζονται στη συνέχεια. Όπου γίνονται αναφορές στην Ευρώπη, αυτές αφορούν στα 23 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που συμμετείχαν στην εν λόγω έρευνα.

Προφίλ Συμμετεχόντων/Συμμετεχουσών

Ως προς τους/τις εκπαιδευτικούς, το 2018 συνέχισαν να επικρατούν οι γυναίκες (73,6%), με ποσοστό αυξημένο σε σχέση με το αντίστοιχο του 2013 (70,1%) και της Ευρώπης του 2018 (70%). Παρατηρήθηκε, επίσης, μικρή αύξηση στον μέσο όρο ηλικίας των εκπαιδευτικών στην Κύπρο, από τα 42,7 έτη (2013) στα 44,9 έτη (2018). Περίπου οι μισοί/ές εκπαιδευτικοί είχαν μεταπτυχιακό δίπλωμα (49,7%) και ένα μικρό ποσοστό (4%) είχαν διδακτορικό. Το επάγγελμα του/της εκπαιδευτικού ήταν η πρώτη επιλογή για το 70,1% των εκπαιδευτικών, ποσοστό μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό (66,5%). Οι λόγοι επιλογής είχαν να κάνουν περισσότερο με την κοινωνική διάσταση του επαγγέλματος (επιρροή στην ανάπτυξη των παιδιών, συνεισφορά στην κοινωνία) και λιγότερο με τα προσωπικά κίνητρα (συνάφεια με υποχρεώσεις προσωπικής ζωής, σταθερή επαγγελματική σταδιοδρομία, εξασφαλισμένη θέση εργασίας, αξιόπιστο εισόδημα).

Σε σχέση με τους/τις διευθυντές/διευθύντριες παρατηρήθηκε ίση κατανομή αντρών και γυναικών με το ποσοστό των γυναικών να ανέρχεται σε 51,7%. Το 2018, ο μέσος όρος ηλικίας (57,7 έτη) ήταν μεγαλύτερος από το 2013 (52,2 έτη), καθώς και από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο (51,9 έτη). Στη συντριπτική τους πλειοψηφία (60,9%), οι διευθυντές/διευθύντριες ήταν απόφοιτοι/ες Πανεπιστημίου με μεταπτυχιακό τίτλο. Στο επίπεδο διδακτορικού τίτλου, το αντίστοιχο ποσοστό διευθυντών/ντριών στην Κύπρο ήταν τριπλάσιο (14%) από αυτό στην Ευρώπη (5,1%).

Επαγγελματική Ανάπτυξη

Το 92,2% των εκπαιδευτικών συμμετείχε, σύμφωνα με τα στοιχεία που οι ίδιοι δηλώνουν, σε μία τουλάχιστον δραστηριότητα επαγγελματικής ανάπτυξης κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Κατά μέσον όρο, οι εκπαιδευτικοί στην Κύπρο συμμετείχαν σε 3-4 δραστηριότητες. Η απαλλαγή από διδακτικά καθήκοντα ως κίνητρο για συμμετοχή σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης μειώθηκε από 58,5% (2013) σε 20,9% (2018). Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμμετείχε σε δραστηριότητες που αφορούσαν στο αναλυτικό πρόγραμμα (86,9%), σε γνώση και κατανόηση του γνωστικού τους αντικειμένου (82,6%), στην αξιολόγηση μαθητών/τριών (82,4%), στις παιδαγωγικές ικανότητες σχετικά με τη διδασκαλία (79,6%) και στη συμπεριφορά μαθητών/τριών και διαχείρισης τάξης (71,3%).

Η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στην Κύπρο, σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, ήταν μεγαλύτερη από την αντίστοιχη του 2013, αλλά και την εμπλοκή των Ευρωπαίων εκπαιδευτικών. Τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που δήλωσαν ότι είχαν μέντορα (9%) και ότι εκτελούσαν χρέη μέντορα (8,6%) ήταν αυξημένα σε σχέση με το 2013 (6,4%, και 5,2%, αντίστοιχα). Στην Ευρώπη, το ποσοστό των εκπαιδευτικών που δήλωσαν ότι είχαν μέντορα να τους/τις καθοδηγεί ήταν μικρότερο (5,9%). Η ειδικότητα του/της μέντορα ήταν τις περισσότερες φορές (84,4%) ίδια με αυτήν του/της εκπαιδευτικού που λάμβανε καθοδήγηση, με το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη (73,6%) να παρουσιάζεται χαμηλότερο. Επίσης, αναδείχθηκε έντονα η ανάγκη των εκπαιδευτικών για επιμόρφωση στη διδασκαλία μαθητών/τριών με ειδικές ανάγκες (27,4%), στη διδασκαλία σε πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον (19,6%) και στην επικοινωνία με άτομα από διαφορετικούς πολιτισμούς (13,5%). Τα σημαντικότερα εμπόδια για τη συμμετοχή τους ήταν η έλλειψη κινήτρων (60,6%), η σύγκρουση με το ωράριο εργασίας τους (55,2%) και οι οικογενειακές υποχρεώσεις (52,9%).

Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ποσοστό 99% των διευθυντών/ντριών συμμετείχαν σε μία τουλάχιστον δραστηριότητα επαγγελματικής ανάπτυξης. Κατά μέσον όρο οι διευθυντές/διευθύντριες συμμετείχαν σε 5-6 δραστηριότητες. Αναφέρθηκαν, κυρίως, σε υψηλό επίπεδο ανάγκης για επιμόρφωση στον σχεδιασμό επαγγελματικής ανάπτυξης για/με εκπαιδευτικούς (21,6%), στη χρήση δεδομένων για τη βελτίωση της ποιότητας του σχολείου (19,9%) και στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού (18,9%). Σημαντικά εμπόδια αποτέλεσαν η σύγκρουση του ωραρίου εργασίας τους με τις δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης (58,5%), η έλλειψη κινήτρων για συμμετοχή (46,9%) και το κόστος (30,6%).

Διδασκαλία

Οι εκπαιδευτικοί έδιναν μεγάλη έμφαση στη διασύνδεση της νέας γνώσης με την παλιά και στη στοχοθεσία (ποσοστά μεγαλύτερα από 90%), ενώ υιοθετούσαν πρακτικές γνωστικής ενεργοποίησης και νέες προσεγγίσεις διδασκαλίας (π.χ. συνεργατική μάθηση, χρήση ΤΠΕ). Γενικότερα, σχεδόν σε όλες τις σχετικές δηλώσεις, περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί στην Κύπρο χρησιμοποιούσαν σύγχρονες πρακτικές διδασκαλίας, σε σχέση με τους/τις Ευρωπαίους/ες εκπαιδευτικούς.

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών αξιολογούσαν τα παιδιά μέσω παρατήρησης (88,2%) ή χορήγησης δικής τους αξιολόγησης (86,7%), ενώ σε μικρότερο ποσοστό παρείχαν γραπτή ανατροφοδότηση για την εργασία των παιδιών (68%). Σε σχέση με το 2013, προέκυψε αύξηση των ποσοστών των εκπαιδευτικών που χορηγούσαν τη δική τους αξιολόγηση και παρείχαν γραπτή ανατροφοδότηση και μείωση των ποσοστών των εκπαιδευτικών που επέτρεπαν την αυτοαξιολόγηση των μαθητών/τριών. Τα ποσοστά αυτά ήταν μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά, σε ό,τι αφορούσε στη χορήγηση αξιολόγησης, στην παρατήρηση των παιδιών και στην παροχή γραπτής ανατροφοδότησης.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (82,6%) δίδαξαν σε μία σχολική τάξη με παιδιά από διαφορετικούς πολιτισμούς, ενώ 89,7% των εκπαιδευτικών και 89,1% των διευθυντών/ντριών δήλωσε ότι στο σχολείο τους φοιτούσαν μαθητές/μαθήτριες από περισσότερα από ένα πολιτισμικά ή εθνοτικά υπόβαθρα. Οι διευθυντές/διευθύντριες πίστευαν ότι οι πρακτικές σε σχέση με τη διαφορετικότητα εφαρμόζονταν σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι πίστευαν οι εκπαιδευτικοί. Στην Ευρώπη, τα ποσοστά των εκπαιδευτικών, που δίδασκαν τους/τις μαθητές/μαθήτριες για να αντιμετωπίσουν εθνοτικές και πολιτισμικές διακρίσεις και υιοθετούσαν πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης που ενσωμάτωναν ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος στο αναλυτικό πρόγραμμα, ήταν μεγαλύτερα από αυτά της Κύπρου. Όμως, σε σχέση με τη στήριξη σε δραστηριότητες ή οργανισμούς, που ενθαρρύνουν την έκφραση των μαθητών/τριών από διαφορετικές εθνοτικές και πολιτισμικές ταυτότητες και την οργάνωση πολυπολιτισμικών εκδηλώσεων, τα ποσοστά τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των διευθυντών/ντριών στην Ευρώπη ήταν μικρότερα από τα αντίστοιχα στην Κύπρο.

Σχολικό Κλίμα και Εργασιακή Ικανοποίηση

Όσον αφορά στο σχολικό κλίμα, οι διευθυντές/διευθύντριες ανέφεραν ότι στο σχολείο τους εβδομαδιαίως παρατηρούνται περιστατικά παρενόχλησης ή εκφοβισμού μεταξύ των μαθητών/τριών ή άλλες μορφές λεκτικής κακοποίησης (16,2%) και, σε μικρότερο βαθμό, βανδαλισμοί και κλοπές (7,7%), καθώς και σωματικές βλάβες εξαιτίας βίας

μεταξύ των μαθητών/τριών (5,1%). Για τα ποσοστά αυτά, δεν προέκυψαν σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με το 2013 ούτε σε σχέση με την Ευρώπη.

Σε σχέση με την εργασιακή ικανοποίηση, σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι τα πλεονεκτήματα τού να ήταν κάποιος/α εκπαιδευτικός ξεπερνούσαν τα μειονεκτήματα (82,4%) και εάν μπορούσαν να αποφασίσουν ξανά, θα επέλεγαν και πάλι να εργαστούν ως εκπαιδευτικοί (80,3%). Σε σχέση με το 2013, παρατηρήθηκε μείωση στα ποσοστά αυτά. Ωστόσο, τα ποσοστά των εκπαιδευτικών της Κύπρου σε όλες σχεδόν τις δηλώσεις ήταν υψηλότερα από τα αντίστοιχα στην Ευρώπη. Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ικανοποιημένοι/ες με τους όρους του συμβολαίου/της εργοδότησής τους, π.χ. ωφελήματα, ωράριο (76,8%), καθώς και τις αποδοχές που λάμβαναν από την εργασία τους (58,5%). Τα ποσοστά αυτά ήταν υψηλότερα από τα αντίστοιχα στην Ευρώπη.

Καινοτομία και Αυτεπάρκεια

Σχεδόν όλοι/ες οι Κύπριοι/ες διευθυντές/διευθύντριες θεώρησαν ότι το σχολείο τους προωθούσε σε μεγάλο βαθμό την καινοτομία, αφού συμφώνησαν ή συμφώνησαν έντονα ότι το σχολείο αναγνώριζε γρήγορα την ανάγκη διαφορετικού χειρισμού των πραγμάτων (99%), ανταποκρινόταν άμεσα στις αλλαγές (93,7%), αποδεχόταν πρόθυμα τις νέες ιδέες (92,3%) και παρείχε άμεσα βοήθεια για την ανάπτυξη νέων ιδεών (94,3%). Τα αντίστοιχα ποσοστά στην Ευρώπη ήταν χαμηλότερα σε όλες τις δηλώσεις. Ωστόσο, στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, τα ποσοστά στην Ευρώπη ήταν υψηλότερα σε όλες τις δηλώσεις. Οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν ότι στο σχολείο τους οι περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί παρείχαν πρακτική στήριξη ο/η ένας/μία στον/στην άλλο/η για την εφαρμογή νέων ιδεών (73%), αναζητούσαν νέους τρόπους για την επίλυση προβλημάτων (69,9%), ήταν «ανοιχτοί/ές» στις αλλαγές (65,7%) και προσπαθούσαν να αναπτύξουν νέες ιδέες σχετικά με τη διδασκαλία και τη μάθηση (64%).

Τέλος, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών ήταν πολύ θετικοί/ές στις δηλώσεις που αφορούσαν στις αντιλήψεις αυτεπάρκειας. Οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν ότι έκαναν πολύ ξεκάθαρες τις προσδοκίες τους σε σχέση με τη συμπεριφορά των μαθητών/τριών (65,5%), παρείχαν πολλές εναλλακτικές επεξηγήσεις (63,7%) και καθοδηγούσαν τους/τις μαθητές/μαθήτριες να ακολουθούν τους κανονισμούς της τάξης (53,7%).

Η εθνική έκθεση αποτελεσμάτων θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, ΚΕΕΑ: www.keea.pi.ac.cy/talis/

Σημειώνεται ότι τα υπόλοιπα αποτελέσματα της έρευνας θα δημοσιοποιηθούν την άνοιξη του 2020.

Για περισσότερες πληροφορίες: www.keea.pi.ac.cy/talis, www.oecd.org/education/talis

